

FIȘA DISCIPLINEI

1.Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA DIN BUCUREȘTI
1.2 Facultatea	FACULTATEA DE TEOLOGIE ROMANO-CATOLICA
1.3 Departamentul	Teologie și studii socio-religioase
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii/Calificarea	Studii Religioase

2.Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Religie și literatură						
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. Dr. Mihaela VOICU						
2.3 Titularul activităților de seminar	Prof. Dr. Mihaela VOICU						
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	6	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DS

3.Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	20	din care: 3.5 curs	10	3.6 seminar/laborator	10
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					
Examinări					5
Alte activități					...
3.7 Total ore studiu individual					55
3.9 Total ore pe semestru (3.4. + 3.7)					75
3.10 Numărul de credite					3

4.Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Istoria religiilor (sem. 2 și 3) ; istoria Bisericii Universale (sem. 4)
4.2 de competențe	Noțiuni de literatură universală

5.Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	O prezență de minimum 50% la orele de curs este de dorit; cei ce nu vor participa la cel puțin jumătate din orele de curs nu vor putea primi nota maximă, indiferent de calitatea prestației.
5.2 de desfășurare a seminarului/laboratorului	Prezența de minimum 50% la orele de seminar este condiție de intrare în examen ; se vor dezbate teme direct legate de curs, anunțate de titular de la începutul semestrului.

6.Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Interpretează conținutul și mesajele textelor religioase pentru a se
-------------------------	--

	dezvolta spiritual și pentru a-i ajuta pe ceilalți în dezvoltarea spirituală, pentru a aplica pasajele și mesajele corespunzătoare în timpul slujbelor și al ceremoniilor sau în scopuri de educație teologică.
Competențe transversale	CT1. Descoperă și dezvoltă o perspectivă individuală cu privire la rolurile, semnificația și scopul cuiva, inclusiv cu privire la ceea ce înseamnă a trăi, a muri și a fi om.

7.Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cursul își propune să abordeze dintr-o perspectivă interdisciplinară raportul dintre religie și literatură pe o perioadă ce se întinde din Evul Mediu până în sec. al XVII-lea și vizează spațiul Europei occidentale, insistând pe persistența elementului religios în literatura unei societăți care, din Renaștere, devine tot mai secularizată. „Anexă” a religiei în perioada medievală, instrument de propagandă religioasă și al luptei de idei în Renaștere, literatura se separă (aproape) complet de teologie în perioada clasică, cele două continuând totuși să conlucreze propunând modele de raportare, la nivel etic, dar și estetic
7.2 Obiectivele specifice	Mai ales prin lectura textelor propuse la seminar, se va forma competența înțelegerii și comentării textului literar, cu mijloacele sale specifice, dar și prin prisma trăirii de credință.

8.Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. „Slujitoarea netrebnică”. Perspective medievale asupra literaturii de ficțiune de la Augustin la Toma de Aquino; statutul autorului: <i>fictor, dictator, creator</i> .	Prelegere + transmitere materiale pe e-mail	1 oră Toate cursurile vor avea un caracter interactiv, încurajând dialogul și dezbateră
2. „Împărtășirea sfinților”. Literatura hagiografică: sfântul, model al creștinului.	Prelegere + transmitere de materiale pe e-mail	1 oră
3. „Până la marginile pământului”. Ideologia cruciadei în literatură (Cântecele de gestă și cronicile).	Prelegere + transmitere de materiale pe e-mail	1 oră
4. „Spre lauda Doamnei noastre”: de la lirica profană la poezia marială.	Prelegere + transmitere de materiale pe e-mail	1 oră
5. Romanele graalului: o nouă „evanghelie”? Romanul „revelat”. Cavaleri cerești vs. Cavaleri pământești. Alegoria în slujba ficțiunii.	Prelegere + transmitere de 2materiale pe e-mail	1 oră
6. Credința reprezentată: teatrul medieval. <i>Jocul lui Adam</i> , păcatul strămoșesc pus în scenă. Ajutorul cel de sus: miracolele. Misterul medieval, punere în scenă a dogmei creștine.	Prelegere + transmitere de 2materiale pe e-mail	1 oră
7. Dante, chintesența teologiei în literatură.	Prelegere + transmitere de 2materiale pe e-mail	1 oră
8. Reforma și „adevărata credință”. Calvin și problema predestinării. „Uriașul” Rabelais.	Prelegere + transmitere de 2materiale pe e-mail	1 oră
9. Montaigne, vârsta scepticismului	Prelegere + transmitere de 2materiale pe e-mail	1 oră

	mail	
10. Victoria rațiunii: Descartes și <i>Discursul asupra metodei</i> ; Pascal și Dumnezeu ascuns	Prelegere + transmitere de 3 materiale pe e-mail	1 oră
8.2. Seminar	Metode de predare	Observații
1. Statutul literaturii și al autorului medieval	Explicarea noțiunilor de literatură, autor și relevanța lor pentru perioada medievală	1 oră
2. Literatura hagiografică: <i>Viața Sfântului Alexie</i>	Comentariu de text + dezbatere	1 oră
3. <i>Cântecul lui Roland</i> ; Clari și Villehardouin: <i>Cucerirea Constantinopolului</i>	Comentariu de text + dezbatere	N.B. Studenții vor fi încurajați să propună ei înșiși explicația textului 1 oră
4. Bernard de Ventadour (<i>Când văd ciocârliă...</i>) și schimnicul din Molliens (<i>Invocații către Fecioară</i>)	Comentariu de text + dezbatere	1 oră
5. Chrétien de Troyes: <i>Povestea Graalului</i> ; romanul anonim <i>Căutarea sfântului Graal</i>	Comentariu de text + dezbatere	1 oră
6. <i>Jocul lui Adam</i> ; <i>Miracolul lui Teofil</i>	Comentariu de text + dezbatere	1 oră
7. Dante, <i>Divina Comedie</i>	Comentariu de text + dezbatere	1 oră
8. O „mănăstire a libertății”: Thélème (Fr. Rabelais)	Comentariu de text + dezbatere	1 oră
9. Montaigne, <i>Eseuri</i> (cap. XII)	Comentariu de text + dezbatere	1 oră
10. Descartes, <i>Discurs asupra metodei</i> ; Pascal, <i>Cugetări</i>	Comentariu de text + dezbatere	1 oră
	Comentariu de text + dezbatere	1 oră

Bibliografie

Lectura textelor propuse spre discuție, în diferite ediții. Pentru orientare, propunem următoarele ediții:

- *Cântecul lui Roland*, ediție bilingvă, traducere de Eugen Tănase, Ed. Univers 1974.
- Geoffroy de Villehardouin, *Cucerirea Constantinopolului*, trad. de Ana Fluieraru, Ed. Limes, Cluj-Napoca, 2002.
- Robert de Clari, *Cei care au cucerit Constantinopolul*, trad. de Ana Fluieraru, Ed. Limes, Cluj-Napoca, 2005.
- *Poezia trubadurilor*, trad. de Sorina și Victor Bercescu, (colecția „Cele mai frumoase poezii”), Ed. Albatros, 1979.
- Richard Barber, *Sfântul Graal, imaginație și credință*, Ed. Aquila, Oradea, 2005.
- Dante, *Divina Comedie*, trad. de G. Coșbuc, Edit. Adevărul, 2010.
- François Rabelais, *Gargantua și Pantagruel*, trad. de Al. Hodoș, Edit. Art, 2009.
- Michel de Montaigne, *Eseuri* (cap. XII, „Apologia lui Raymond Sebond”), Edit. Minerva, BPT, 1984.
- René Descartes, *Discurs asupra metodei*, trad. de George Ghidu, Edit. Mondero, 1998.
Meditații metafizice, trad. de Ion Papuc, Edit. Crater, 1997.
- Blaise Pascal, *Cugetări*, Edit. Aion, 1998.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Cursul este menit să lărgescă orizontul cultural al studenților și să-l familiarizeze cu interferențele dintre diferite domenii, aceasta contribuind la o mai mare deschidere și suplețe intelectuală.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	<ul style="list-style-type: none"> - Înțelegerea raportului dintre religie și literatură în funcție de contextul istoric ; - Capacitatea de sinteză și de interpretare originală a fenomenului studiat; -Familiaritate cu bibliografia de specialitate 	examen	răspunsurile la examenul final: 50%
10.5 Seminar/laborator	<ul style="list-style-type: none"> - Înțelegerea problematicii tratate la curs și seminar; - Capacitatea de a utiliza corect metodele, modelele de gândire critică parcurse; - Capacitatea de a evalua modalitățile și argumentele în procesul de comunicare a unui conținut literar; - Evaluarea argumentelor proprii sau susținute de alții; 	Prezentare portofoliu	Testarea continuă pe parcursul semestrului: 20% Referate, proiecte 30%
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> - Capacitatea de a înțelege fenomenul literar și a modului în care el poate interfera cu problematica religioasă - Capacitatea de a întocmi o lucrare scrisă/expunere orală, corectă și la obiect, cu un plan articulat, însoțită de minime referințe bibliografice 			

Data completării
1 septembrie 2024

Semnătura titularului de curs
Prof. Dr. Mihaela Voicu

Semnătura titularului de seminar
Prof. Dr. Mihaela Voicu

Data avizării în departament

11.9.2024

Semnătura directorului de departament

Pr. lect. dr. Tarciziu-Hristofor Șerban